

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Атестаційний екзамен з теорії і практики міжнародних відносин**

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на
засіданні кафедри
міжнародних відносин
Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Атестаційний екзамен з теорії і практики міжнародних відносин
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс / семестр	4/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	1,5 кредити ЄКТС (45 годин)
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Атестація здобувачів вищої освіти – випускників за освітнім рівнем бакалавра здійснюється Екзаменаційною комісією після завершення теоретичної та практичної частини навчання за відповідним освітнім рівнем з метою встановлення фактичної відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетентностей випускників, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій і освітньо-професійною програмою підготовки фахівців за спеціальністю. Для проведення атестації випускників створюються Екзаменаційна комісія, строк повноважень якої становить один календарний рік. Формування, організацію роботи та контроль за діяльністю Екзаменаційної комісії здійснює ректор університету. Студенти складають іспит та захищають бакалаврську (кваліфікаційну) роботу.

Функціями та завданнями проведення Атестації є:

- комплексна перевірка й оцінка науково-теоретичної та практичної фахової підготовки студентів-випускників з метою встановлення відповідності їх кваліфікаційного рівня вимогам Стандарту вищої освіти, освітньо-професійних програм, навчальним планам і програмам підготовки;
- прийняття рішення про присвоєння випускникам відповідної кваліфікації («Бакалавр з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій») та видачу диплома;

Комплексний державний екзамен проводиться як комплексна перевірка знань студентів з таких навчальних дисциплін:

1. Теорія міжнародних відносин
2. Дипломатична і консульська служба
3. Історія міжнародних відносин
4. Міжнародні відносини і світова політика
5. Зовнішня політика України
6. Англійська мова

Компетентності

Інтегральна компетентність:

Здатність аналізувати та розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетенції:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно так і письмово.

ЗК12 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК12 Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Програмні результати навчання

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Оцінювання
1.	1. Теорія міжнародних відносин	1. Філософсько-теоретичні джерела політичного реалізму в міжнародних відносинах. 2. Філософсько-теоретичні джерела ідеалізму в теорії міжнародних відносин. 3. Принципи ідеалізму в теорії міжнародних відносин. Ідеалізм в політичній практиці. 4. Неолібералізм та його відмінність від класичного ідеалізму. 5. Принципи реалізму в теорії міжнародних відносин. 6. Основні принципи та течії неореалізму. 7. Розвиток теорії неореалізму в працях К. Волтца. 8. Принципи неолібералізму та їхній розвиток в теоріях транснаціоналізму та взаємозалежності. 9. Порівняльний аналіз реалізму та ідеалізму в міжнародних відносинах. 10. Порівняльний аналіз неолібералізму та неомарксизму в міжнародних відносинах. 11. Порівняльна характеристика реалізму та неореалізму в міжнародних відносинах. 12. Е. Карр та його критика ідеалізму. 13. Марксизм про міжнародні відносини. 14. Неомарксизм в міжнародних відносинах: течії та принципи. 15. Теорія світ-систем І. Валлерстайна. 16. Конструктивізм в теорії міжнародних	15 балів

		<p>відносин (А. Вендт).</p> <p>17. Постпозитивістський поворот в теорії міжнародних відносин</p> <p>18. Постмодернізм та критицизм в теорії міжнародних відносин.</p> <p>19. «Великі дебати», їх зміст та вплив на розвиток теорії міжнародних відносин.</p> <p>20. Історичні типи міжнародних систем. Вестфальська модель міжнародної системи.</p> <p>21. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин.</p> <p>22. Поняття та структура національного інтересу. Національний інтерес – спрямування зовнішньої політики</p> <p>23. Засоби зовнішньої політики держав. Дипломатія і війна як основні засоби реалізації зовнішньої політики.</p> <p>24. Вплив глобалізації на державу та її суверенітет.</p> <p>25. Вплив міжнародного середовища на зовнішню політику країни.</p> <p>26. Типологія недержавних суб'єктів міжнародної політики, їх вплив на міжнародну систему.</p> <p>27. Історія становлення науки про міжнародні відносини</p> <p>28. Методологічні проблеми в науці про міжнародні відносини. Проблема експерименту.</p> <p>29. Методи дослідження в науці про міжнародні відносини</p> <p>30. Теоретичні погляди Г. Моргентау на міжнародні відносини</p>	
2.	Дипломатична і консульська служба	<p>1. Віденська конвенція про консульські зносини» 1963р.: структура, зміст, сутність</p> <p>2. Визнання держав, встановлення дипломатичних відносин, заснування дипломатичного представництва та їх види</p> <p>3. Види дипломатичних прийомів</p> <p>4. Документи зовнішньополітичного та внутрішньополітичного листування.</p>	15 балів

		<p>Основні елементи зовнішньополітичного листування</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Основні історичні типи та етапи розвитку сучасної дипломатії 6. Центральні органи зовнішніх зносин: конституційні та спеціалізовані, їх завдання і функції 7. Закордонні органи внутрішніх зносин, їх види та особливості практичної діяльності 8. Призначення глави дипломатичного представництва. Поняття «агреман» та процедура його отримання 9. Класи глав дипломатичних представництв та їх акредитація в державах перебування 10. Персонал дипломатичного представництва. Дипломатичні ранги 11. Завершення дипломатичної місії 12. Поняття «дипломатичний корпус». Дуаен – порядок та умови призначення і функції 13. Основні види документів у сучасному дипломатичному листуванні 14. Поняття консульського права, його джерела і кодифікація 15. Історія становлення і розвитку консульської служби 16. Встановлення і припинення діяльності консульських зносин. Консульський патент. Екзекватура. 17. Персонал консульських установ і порядок його призначення 18. Функції консульських установ і засоби їх здійснення 19. Призначення почесних консулів 20. Публічна дипломатія та класична дипломатія. Порівняльний аналіз. 21. Дипломатія міжнародних урядових організацій. Представництво держави при міжнародній організації. 22. Кодифікація дипломатичного права: історія становлення та основні міжнародно-правові документи. 23. Віденська конвенція про 	
--	--	---	--

		<p>дипломатичні зносини від квітня 1961 року. Зміст та основна характеристика.</p> <p>24. Ротація дипломатичного службовця. Її роль та особливості.</p> <p>25. Внутрішньо-правове регулювання дипломатичної служби в Україні.</p>	
3.	Історія міжнародних відносин	<ol style="list-style-type: none"> 1. «14 пунктів» В. Вільсона та їх значення. 2. Боротьба Гітлера за ліквідацію Версальської системи. Вихід Німеччини з Ліги Націй. 3. Вашингтонська конференція та її значення. 4. Версальсько-Вашингтонська система: етапи формування, принципи існування, особливості та протиріччя. 5. Відносини країн Гітлерівського блоку в роки II Світової війни. 6. Відносини Німеччини та СРСР на початковому етапі II світової війни. 7. Відносини Радянської Росії з країнами Потрійного союзу. Брестський мир. 8. Гаазька конференція 1929 р. та її наслідки. 9. Дивна війна: причини, суть. 10. Дипломатія нацизму її сутність та роль у 20-30-ті рр. 11. Загострення міжнародних протиріччя на Далекому Сході наприкінці 20 – на початку 30-х рр. XX ст. 12. Зближення Італії, Німеччини, Японії. Створення Антикомінтернівського пакту. 13. Інтервенція Японії в Китай в 1937 р. 14. Конференція Організації Об'єднаних Націй в Сан-Франциско 25 квітня – 26 червня 1945 р. 15. Кримська конференція та її значення. 16. Ліга Націй та її роль у розв'язанні міжнародних конфліктів наприкінці 20 – на початку 30-х рр. XX ст. 17. Локарнський договірний комплекс та його наслідки для розвитку міжнародних 	10 балів

		<p>відносин.</p> <p>18. Мюнхенська угода. Крах Версальсько-Вашингтонської системи.</p> <p>19. Нейтральні країни в роки Другої світової війни.</p> <p>20. Німецька проблема в міжнародних відносинах у 20-ті рр. XX ст.</p> <p>21. ООН. Структура, цілі, завдання.</p> <p>22. Основні форми та напрями співробітництва в межах Антигітлерівської коаліції.</p> <p>23. Пакт Бріана-Келлога.</p> <p>24. Пакт Молотова-Ріббентропа (1939 р.) та його наслідки.</p> <p>25. Паризька мирна конференція: її цілі, завдання, наслідки.</p> <p>26. План Дауеса.</p> <p>27. План Юнга.</p> <p>28. Раппальський мирний договір та його наслідки для системи міжнародних відносин у Європі.</p>	
4.	Міжнародні відносини і світова політика	<p>1. Паризька мирна конференція. Програми головних держав-переможниць.</p> <p>2. Мирні договори з Німеччиною та її союзниками.</p> <p>3. Вашингтонська конференція, її наслідки та значення.</p> <p>4. Проблема німецьких репарацій і міжсоюзницьких боргів у міжвоєнний період.</p> <p>5. Аншлюс Австрії, його наслідки і позиції великих держав.</p> <p>6. Мюнхенська угода як результат політики умиротворення Німеччини.</p> <p>7. «Пакт Ріббентропа-Молотова» і його наслідки.</p> <p>8. Початок Другої світової війни і зовнішня політика великих держав.</p> <p>9. Напад Німеччини на СРСР. Формування антигітлерівської коаліції.</p> <p>10. Поглиблення відносин між союзниками. Відкриття другого фронту в Європі.</p>	15 балів

		<p>11. Основні питання та рішення Ялтинської (Кримської) та Потсдамської (Берлінської) конференцій.</p> <p>12. Створення Організації Об'єднаних Націй.</p> <p>13. Створення військово-політичних блоків держав.</p> <p>14. «Холодна війна» як нове явище в міжнародних відносинах.</p> <p>15. Суперечливі тенденції у стосунках між Сходом і Заходом у II половині 50 – початку 60-х рр. XX ст.</p> <p>16. Створення Ізраїлю. Арабо-ізраїльські війни.</p> <p>17. Радянсько-американські міждержавні стосунки 70-х рр. XX ст. Співпраця провідних держав світу у сфері обмеження ядерних озброєнь.</p> <p>18. Зміна зовнішньополітичної стратегії СРСР у середині 1980-х рр.: причини та наслідки. Кардинальні трансформації у радянсько-американських відносинах.</p> <p>19. Наростання децентралістичних тенденцій у СРСР. Розпад Союзу. Створення СНД.</p> <p>20. Передумови та початок формування Європейських Спільнот.</p> <p>21. Поглиблення та розширення процесу об'єднання. Створення ЄС.</p> <p>22. Реформування Європейського Союзу в рамках Лісабонського договору</p> <p>23. Проблема Брексіту в міжнародних відносинах.</p>	
5.	Зовнішня політика України	<p>1. Децентралістичні тенденції в СРСР та утворення незалежної української держави.</p> <p>2. Формування інституційно-правової основи зовнішньої політики України.</p> <p>3. Утвердження України на міжнародній арені.</p> <p>4. Становлення двосторонніх відносин між Україною та ЄС.</p> <p>5. Поглиблення діалогу між Києвом та Брюсселем в часи президентства Віктора</p>	25 балів

		<p>Ющенко та Віктора Януковича.</p> <p>6. Відносин ЄС – Україна в постмайданівський період.</p> <p>7. Становлення та трансформація відносин між Україною та РФ в часи президентства Л. Кравчука та Л. Кучми.</p> <p>8. Стагнація в українсько-російських відносинах у “помаранчевий” період.</p> <p>9. Спроби нормалізації відносин між Україною та РФ у часи президентства Януковича.</p> <p>10. Новий формат українсько-російських міждержавних відносин після Революції гідності.</p> <p>11. Основоположні (концептуальні) засади національна безпека України.</p> <p>12. Стратегія національної безпеки України 2015 р.</p> <p>13. Реалізація курсу на без’ядерний статус нашої держави.</p> <p>14. Співробітництво України та НАТО.</p> <p>15. Становлення двосторонніх відносин та міждержавні контакти за часів президентства Леоніда Кравчука та Леоніда Кучми.</p> <p>16. Відносини України та США в часи Віктора Ющенко та Віктора Януковича.</p> <p>17. Українсько-американський міждержавний діалог після Революції Гідності.</p>	
6.	Англійська мова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Business culture in different countries. 2. Current events (political or social issues). 3. Diplomatic missions. Diplomatic immunity. 4. Diplomatic strategies. 5. Foreign Policy of Ukraine. 6. Global terrorism 7. Globalization. 8. How important is good knowledge of the history and culture of the country a diplomat specializes in? 9. How is diplomacy defined? 10. Language problems in diplomatic intercourse. 11. Qualities desirable in a future diplomat. 12. The art of diplomacy. 13. The art of leading negotiations. 14. The challenges a future diplomat may face. 15. The EU 	20 балів

	<p>16. The history of diplomacy. What institutions preceded modern embassies?</p> <p>17. The UNO.</p> <p>18. The World Trade Organization</p> <p>19. Vienna Convention on Diplomatic Relations.</p> <p>20. What are the aims of a resident ambassador abroad? What are his responsibilities as a host of an embassy?</p> <p>21. What does modern or multilateral diplomacy include?</p> <p>22. What International Organizations were set up in the 20th century? What role do they play in international relations?</p> <p>23. Why is the interpreter's work challenging? What do the language problems result in? How are ambassador's activities affected if he doesn't speak the language of the country?</p>	
--	--	--

4. Система оцінювання освітньої компоненти

Оцінювання результатів атестації здійснюється в порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою оцінювання знань.

Критерії оцінювання:

На оцінку «відмінно» здобувач має продемонструвати у роботі глибокі і творчо засвоєні

знання із проблематики; Правильно використовувати термінологію та наукову періодизацію; володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.

Студент проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті вміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.

На оцінку «добре» здобувач має показати володіння комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.

На оцінку «задовільно» здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.

На оцінку «незадовільно» здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.

Оцінки державного екзамену і захисту випускної кваліфікаційної роботи виставляє кожен член комісії. Рішення Екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні екзаменів, а також про присвоєння студентам кваліфікації та видання випускникам дипломів приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. За однакової кількості голосів голос голови Екзаменаційної комісії є вирішальним. У випадку, якщо здобувач не з'явився на засідання Екзаменаційної комісії, у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання.

Виконання всіх екзаменаційних завдань з комплексного державного екзамену є обов'язковим. Незадовільна оцінка з одного з екзаменаційних завдань є підставою для виставлення незадовільної оцінки за державний екзамен в цілому.

Підсумкова оцінка комплексного державного екзамену визначається як середня з позитивних оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань (якщо інше не визначене програмою державного екзамену).

Якщо відповідь студента на державному екзамені або захист випускної кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня атестації, Екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що студент не пройшов атестацію і в протоколі засідання

Екзаменаційної комісії йому виставляється оцінка «незадовільно» (менше 50 балів). У випадку, якщо студент не з'явився на засідання Екзаменаційної комісії для складання екзаменів, у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання.

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
<p>Література: Основна</p> <p>Теорія міжнародних відносин</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин. – Львів, 2002, 2004. 2. Луцишин П.В., Луцишин Н.П. Теорія міжнародних відносин. – Луцьк, 2003. 3. Шепєльєв М.А. Теорія міжнародних відносин: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Вища школа, 2004. 4. Основи політичної науки. Курс лекцій за ред Б. Кухти. Ч.4. Міжнародна політика. – Львів, 1999. 5. Мадіссон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин. – К., 1997. 6. Theories of International Relations/ edited by Scott Burchill, Richard Devetak, Andrew Linklater, Matthew Paterson, Christian Reus-Smit, and Jacqui True. Third edition. – New York: Palgrave, 2005. 7. Pietras Z. Jacek. Pódstawy teorii stosunków międzynarodowych. – Lublin, 1986. 8. Współczesne stosunki międzynarodowe. Pod red. Teresy Łoś-Nowak. – Wrocław, 1997. 9. Міжнародні організації: Навчальний посібник/ За ред. Ю.Г.Козака, В.В.Ковалевського. – Київ: ЦУЛ, 2003. <p style="text-align: center;">Дипломатична і консульська служба</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Міжнародні організації. Навч. посібн./ За ред. О. С. Кучика. – К.: Знання, 2005. 11. Основи політичної науки. Ч.4. Міжнародна політика. – Львів, 1999. 12. Світова та європейська інтеграція: організаційні засади. Навч. посібник// За ред. Я.Й. Малика, М.З. Мальського. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000. 13. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації. – К., 2001. 14. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. Навч. посібник. 2-ге вид. – К., 	

2006.

15. Сагайдак О.П., Сардачук П.Д. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи. Навч. посібник. 2-ге вид. – К., 2008.
16. Зленко А.М. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. – Київ-Харків, 2003.
17. Киссинджер Г. Дипломатія. – М., 1997.
18. Репецький В.М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
19. Сардачук П.Д., Сагайдак О.П. Україна у двосторонніх міжнародних відносинах. – К., 2006.
20. Василюєва-Чекаленко Л.Д. Україна в міжнародних відносинах (1944 – 1996 рр.): навч. посібник / Л.Д. Василюєва-Чекаленко. – К., 1998.

Зовнішня політика України

21. Дещинський Л.Є. Міжнародні відносини України: історія і сучасність. Ч. 1. : навч. посібник / Л.Є. Дещинський, А.В. Панюк. – Львів: Вид-во «Бескид Біг», 2002. – 224 с.
22. Дещинський Л.Є. Міжнародні відносини України: історія і сучасність: навч. посібник / Л.Є. Дещинський. – Львів, 2004.
23. Кордон, М.В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. посібник / Микола Володимирович Кордон. – 2-ге видання; Рек. МОН. – К., 2010.
24. Кучик О.С. Зовнішня політика України: навч. посіб. / О.С. Кучик, О.А. Заяць. – К., 2010.
25. Лендшел, М.О. Розширення та політика сусідства Європейського Союзу: навчально-методичний посібник та матеріали до курсу / Мирослава Олександрівна Лендшел. – Ужгород, 2008.

Історія міжнародних відносин

- Нариси з історії дипломатії / під ред. В.А. Смолія. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2001.
26. Сардачук П.Д., Україна у двосторонніх міжнародних відносинах (кінець ХХ – початок ХХІ століть): навч.-довід. посібник / П.Д. Сардачук, О.П. Сагайдак. – К., 2005.
 27. Табачник Д.В. Українська дипломатія: нариси історії (1917 – 1990 рр.): навч. посібник / Д.В. Табачник. – К., 2006.
 28. Цветков Г.М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917 – 1945 рр.: навч. посібник / Г.М. Цветков. – К., 1997.
 29. Дюрозель Ж.Б. Історія дипломатії від 1919 р до наших днів. – К., 1994.
 30. Зінченко А. Історія дипломатії. Навчальний посібник. 2002. 433 с. URL: <http://irbisnbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001402>
 31. Історія міжнародних відносин: підруч./ І.В.Алексеев, А.Х.Єремеева, М.В. Несправна.– Дніпро: ДДУВС, 2020. – 228 с.
 32. Крушинський Вадим Юрійович, Манжола В. А. Міжнародні відносини та світова політика. 1945 - 1980. Дати. Події. Факти [Текст]: навч. посібник .-К.:Либідь, 2007 .- 192 с.

Міжнародні відносини і світова політика

33. Локальні війни та збройні конфлікти другої половини ХХ століття: Історико-філософ. Аспект [Текст]: монографія / О.І.Гуржій, С.П.Мосов, В.Д.Макаров та ін.- К.:Знання України, 2006.-356 с.
34. Мартиненко Анатолій Констянтинович, Мартиненко Б. А. Міжнародні відносини 1945 - 1975 років [Текст] : навч. посіб.-Рек. МОН .-К.:Ліра-К, 2007 .-366 с.
35. Міжнародні відносини [Текст]: навч. посібник/Оборський Г.О. та ін.- К.:Каравела, 2019 .-178 с.
36. Міжнародні відносини та зовнішня політика 1980-2000 роки [Текст]: підручник/Л.

- Ф. Гайдуков (кер. авт. кол.) , В. Г. Кремень та ін.-К.:Либідь,2001 .-624 с.
37. Потемкин В.П. История дипломатии. В трех томах. – ОГИЗ, 1941, Т.1.рр.). – К., Либідь, 1997.
38. Цветков Т.М. Міжнародні відносини і зовнішня політика (1918–1945)
39. Эннио ди Нольфо. История международных отношений, 1918–1999 /Эннио ди Нольфо. – Москва, 2003.– 1310 с.

Англійська мова

Михайлюк О., Шклдеа Л.І. ,Ткачівська М.Р. Diplomacy and Mass media in Contemporary World. Наїр. 320 с.

Михайлюк О., Пташник Ю.В.. Diplomats. Навчальний посібник. 144 с.

Додаткова

Законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств:

Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра міжнародних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола 1, каб. 103 (0342) 75-20-27 kmv@pnu.edu.ua Сторінки в соцмережах: https://www.facebook.com/pnuir https://www.instagram.com/pnu_international_relations/
---------	--

